

F 75
1914

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

საბავშვო

საბავშვო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის

1914 ივლისი. № 14

მეცხეობა

საქართველოს
მეცხეობა

წელიწადი მე-X.

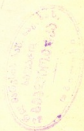
№ 14.

13 ივნისი, 1914 წ.

F 240

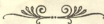
4.3.3

მხიარული მოცეკვავეები.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I — შიარული მოცეკვაეები, — სურ. შორგანისა.	1
II — „ნაკადულის“ მკითხველები	3
III — ბელურას ვედრება, — ლექსი დ. კლიაშვილისა	5
IV — ოქრო, — მაგიტასი	6
V — რომელია დამნაშავე, — კეცხოველისა	14
VI — მერცხლები, — (თარგმანი) ნ. — ნ. — ისა	19
VII — ამოცანების და რეზუსის აღსნა:	24

მკითხველები.

- 1) ლეო ქუპარიტაშვილი, — სხინვალი. 2) ირინე ვაჩნაძე, — ტფილისი.
3, 4 და 5) ლევან, ბეჟან და ელიკო ლორთქიფანიძეები, — ტფილისი.
6) გოგი შალალაშვილი, — ბაქო.

ბელურას ვეფხეა.

მაწვილებო, მშვემ რო სსივნ
დედა-მიწას დაფურქვია,
ბუჩქის ძირას გაიფურქნა
ეხმელა და ნახი ია.

ხომ-გი ვეფლას გაგესარდათ:
გაზაფხულდა! — იძახოდით;
ძინდორ-ველად, ტყე-ბაღნარში,
მოუსვენრად ნაფარდობდით!..

მეც ფრთა-ფრთასა შემოვფარი,
ავსრიადი მალლა ცაში, —
ხამორისაგან დახუთული,
გაეძმართე უცუბ ტანში...

მიეფარს მწვანე მინდორ-ველი,
მიეფარს ვარდი, მიეფარს ია;
და ბუღბუღის საბურთი,
გულ-წარმტაცე „ტია — ტია!“

დაფურინავ და თავს ვეფლები,
ზურმუხტოვან არე-მარეს;

როგორც ძალ-მიძს—ლექსებს უძღვრ
ჩემ სამშობლოს ტურფა მხარეს.

მაგრამ თქვენ-კი, ემაწვილებო,
სულ ერთავად მეძტვრებით,—
როს დაუჯდები, მაშინათვე
უკან მომღვეთ ჯოხით, ქვებით.

მეც სომ მინდა ვინეტარო
გაზაფხულის სურნელებით;
თვით უფალი მოვიხსენო
მადლობით და დიდის ქებით...

მაშ, რათ მდევნით, გეთაუვანეთ,
რისთვის მინპობთ ნეტარებას?...
რომ მოვხუცდე და თვით მოგეგდე,—
რათ არ მაძლევთ აძის ნებას?!

ნუ, გენაცვბათ, შემობრალეთ,
ნუ მომიხპობთ სიცოცხლესა;
მსურს რომ თქვენთან ერთად ვმზერდე
გაზაფხულის მბრწყინავ მზესა!..

დ. ელიოზიშვილი.

მ ძ რ მ.

(ნამღვილი ამბავი.)

ედა, დედა, უუუუ—რა კარგია, სულ
ზაწაწკინაა! — მეზობლის ქალმა მოგვ-
ცა — თქვენ გვაუდესთო.

ამოიღბინეს ბავშვებმა აივანზე და
მივარდნენ დედას. დედამ ჯერ ბავშვე-
ბის სიხარულით გაშუქებულ სახეს
შესვდა და შემდეგ შენიშნა უფროსი

ვაჟის ხელში მოყვითალო, წირჭლიან-თვალებიანი, გამსდარი
კნუტი. შეშინებული კნუტი საცოდავად გამოიფურებოდა.

— სომ მშენიერია დედა, სომ ლამაზია? — დაევაჟებით
სთქვა უფროსმა და ზურგზე ხელი გადაუსვა.

დედას ღიმილი მოურიბა, მაგრამ რომ არ ეწეწინებოდა ბავშვებისთვის, საჩქაროდ წარმოთქვა: — მშვენიერია!

— ეს ახლა სულ ჩვენთან იქნება, — დინჯი, ბოხი სმით დაუხატა ჰატარამ: მისი დედა...

უფროსმა ჯღარ დააწყალა:

— მისი დედა და ორი ძმა მოკვდა, ეს ერთი დარჩა; ობოლია, საწყალი!

— რითი მოკვდა? — იკითხა დედამ: იქნება ესეც ავადმყოფია. რა წირპლიანი თვალები აქვს.

— არა, დედა, მშვენიერი თვალები აქვს. ამისი დედა უცეპო მოკვდა და ძმები შიშხილით დაიხოცნენ, — საჩქაროდ წამოიძახა უფროსმა.

— დედა რომ მოუკვდა, ბევრი იტირა: იტირა, და ამიტომ აქვს თვალები ასე, — სთქვა ჰატარამ.

დედა სიცილით მოეხვია ბავშვებს, აკოცა და უთხრა:

— მამ კარგი, დარჩეს; მაგრამ გახსოვდეთ — ეს თქვენი შვილია, და თქვენვე უნდა მოუხროთ.

— კი, დედა: სულ ჩვენ მოუვლით!

გახარებული ბავშვები დაუფაცურდნენ. გამონახეს დიდი ქალაქის კოლოფი. ამოაღებენ კამოდიდან, რაც ნაჭრები იყო, შეკერეს ბანლიში, გატუნეს ბამბით, ერთი დიდი ნაჭერი საბნისთვის შემოინახეს, საწვინეს კნუტი და ახლა მოაგონდათ, რომ მას ჭმევა უნდოდა. გაიქცნენ განჯინისკენ, მაგრამ სარძევე ცარიელი დაუსვდათ.

— იცი? — სთქვა ჰატარამ: — სვადიდან რძეს ნულარ დაუღვთ: — სულ კატუნისა და დარჩეს.

— დედა მოგვცემს უფლს რმისთვის... — და უფროსი ვაჟი მამინათვე გაიქცა დედასთან. უმცროსი მოუჯდა კატას და ალერსი დაუწყო.

კნუტი ერთ კუნჭულს მიეკრა, ზურგი აიწურა, აიმრია,

თითქოს პტრის მოსაკრებლად ექსადეზო. ბავშვმა ალერსმა აიუენა სელში და მისი თათები ლოკებზე მიიღო. კნუტს ეს ვერაფრად ესინამოენა და აბეზარ მოალერსეს მკერა ჩამოუსვა ბრჭყალები. ბავშვი შეკრთა, კნუტს ხელი გაუშვა, დავეირობა მოინდომა, მაგრამ უცებ შეიმაგრა თავი.

ამ დროს მძიმე შემოიტანა, ლამბაქსე დახსნა და კნუტს წინ დაუდგა. მშიერმა კნუტმა, რომის სუნი რომ იგრძნო, ეველფერი დაივიწა და სარბი ფურუტენით დაუწყო ლოკვა.

ცოტა ხნის შემდეგ ოთახში მამიდა შემოვიდა და კატის გვერდით ფეხმოკეცილი ბავშვების დანახვაზე დიმილით შეჩერდა.

— ეს ლოკები რამ დაგიკაწრა? — აუწია მან სახე ზატარას.

— არაფერმა, ეს ასე შეონდა, — შეეცადა ტუეილის თქმას ბავშვი, მაგრამ მამიდას დამცინავ თვალებს რომ თვალი გაუსწორა, სახე შეუწითლდა და საჩქაროდ წამოიძახა: — ეს სხვა კატამ დამფსაგნა, ესოში რომ დიდი კატაა. მამიდას გაეცინა და ოთახიდან გავიდა.

კნუტი გაძლა, ტუჩები გაიღოკა, ბალიშზე მოიკაღათა და ძაღუ ჩასთვლიდა. ბავშვები ჩაჩუკებული ისხდნენ, ალერსით დატურობდნენ და ერთმანეთს ჩურჩულით ელაზარაკებოდნენ.

— რა დაფარქვათ?

— ფისო.

— არა, ფისო, არა!

— ციცუნია?

— არა, იცი — ოქრო დაფარქვათ; ოქროს ფერი ბეწვი აქვს, — გადასწევიტა უფროსმა.

უცებ კარები გაიღო და ოთახში სიმღერით შემოვიდა ახალგაზდა ბიძა.

— სუუ... ს-ს-ს... — დაუქნიეს ბავშვებმა ხელები: — სმინაჟს!

საქართველოს
საქართველოს

სიძღვრე შეწედა. ბიძა ფეხ-აგრეთით წამოვიდა ბავშვებისკენ.

— ვის სძინავს? — იკითხა მან ჩურჩულთ?

— კატას.

ბიძამ სმა-ძაღლა გადაისარსრა. კატა შეერთა, თვალები გახსილა და ზეზე წამოხტა.

— ეჰ, არ გრცხვინია, გაბღვიძე; სწული შეშინდა! — უსა-
ევედურეს ერთსმაღ ბავშვებმა და კატას მიამურეს. ბიძა-კი
იცინოდა.

ნახადილევს დედა სასეირნოდ მორთული გამოვიდა ბიჭ-
ზე და ეხომი მოთამაშე ბავშვებს გადასძახა:

— აბა, დაიხურეთ ქედები და წავიდეთ.

ბავშვებს ძალიან უევერდათ სეირნობა და გახარებული
გამოექანენ დედისკენ, მაგრამ უცეპ უფროსი შეჩერდა:

— მე არ წამოვალ სასეირნოდ, — სთქვა მან.

— რატომ?

— კატას მოსწუინდება.

— ჰო, კატას მოსწუინდება. არც მე წამოვალ, — დაუმატა
მეორემაც.

დედას გაეცინა: — წამოიუვანეთ კატაც.

— შეიძლება?

და გახარებული ბავშვები გაიქცნენ ქედებისკენ.

ბავშვებს ახლა ოქროს მეტი აღზარაფერი ახსოვდათ. მთე-
ლი დღე თავს დასტრიალებდნენ, ეაღერებოდნენ, სულ მასზე
ლაპარაკობდნენ. სრუძარს კარუბივე მიანარებდნენ:

— ჩვენ კატა გვეაფსო.

ერთხელ მამამ სუძრობით უთხრა:

— კ'რგად გაუფრთხილდით: ეს თქვენი ბედაური ოქრო
თავებმა არ შევიჭამოთ!

ბავშვებმა ეს კარგად დაიმახსოვრეს და თვალს აღარ ამო-

რებდნენ. დილით, გაახელდნენ თვალს თუ არა, ჰერანგინმა^{მემა} რა მირბოდნენ ოქროს სანახავად და, თუ თავის ლოგინში არ დახვდებოდა, უველა ოთახებს შემოირბენდნენ მის ძეგნაში. უფროსებს გაეღვიპებოდათ და უჯავრდებოდნენ ბავშვებს, მაგრამ ისინი უკვე მეორე ოთახში იუენენ და საკვადური მათ უურებს ვერ სწვდებოდა. დარბოდნენ ასე, სანამ კატას ნახავდნენ. საღამოს დაწოლა ასლა აღარ ესარებოდათ. თუ წინეთ, სან სვეწით, სან გაჯავრებით, ძლივს აწვენდნენ თავის დროზე, ასლა, ზირ-იქით, სისხრულით მირბოდნენ უფრო აღრეც: ცდილობდნენ ერთმანეთისთვის მოესწროთ ტანისამოსის გახდა და საჩქაროდ ლოგინში ჩაწოლა.

ვინც ზირველი დაწვებოდა, კატაც იმას ერგებოდა; მაგრამ სან-და-სან მანც მოუვიდოდათ ჩხუბი კატის გულისთვის და იმდენს იდავებდნენ, სანამ ვინმე უფროსი არ გაიგონებდა და არ გაიუვანდა კატას ოთახიდან. მაშინ-კი ორავე ტირილს ასტეხდა: შვეცოდებით და კატას დაგვიბრუნებენო. ამ ტირილში ჩაქმნიებოდათ კიდეც.

• ზირველ ხანებში კატას ძალიან უყვარდა ძილი და ამის გამო არა-ერთხელ მოსვლიათ უსიამოვნება ბავშვებს დიდებთან.

— თითონ რომ სძინავთ, ხომ გვიჯავრდებიან—ჩუმად რატომ არ ხართო, და კატა-კი არ ეცოდებოთ: დადინ და ლაპარაკობენ, ვითომ კატას არ სძინავდეს?

— ამ კატის გულისთვის დღე ოთახში გაულა არ შეგვიძლია; ღამე კნავილით არ გვაძინებს; ღამბაქები მუდამ დათხუნილია: სან ერთზე აჭმევენ საჭმელს და სან მეორეზე, — უსაუვედრებდნენ ასლა ბავშვებს დიდები.

მხოლოდ კატა იყო არხეინად. თვალეტი გადაეწმინდა, მწვანე ლენტით კისერზე, ცოტათი მოსუქებულ-მოღონიერებული მხიარულად დაკუნტრუშებდა, სვამდა გემრიელ რძეს

და იძინებდა, რომელ ბალიშზეც მოეწონებოდა. თუ ვინმეს მძინარეს ნახავდა, კისერზე გადახვეებოდა და ტკბილად სვრი-
ნავდა.

ერთხელ ბავშვებმა იპოვეს ჰაწია მკედარი თავი და ოქ-
როს მოურბენინეს. თუმცა ოქრო ჯერ ისე ჰატარა იყო, რომ
ცოცხალ თავს შეუმინდებოდა, ფრურუნით მივარდა, სტაცა
პირი, კუთხეში მიარბენინა და სამინელი სინარბით დაუწყო
ჭამა, თითქოს ეძინოდა — არაფერ წამართოსო; აქეთ-იქით გა-
ფაცაცებით იუერებოდა და, თუ ვინმე გადმოგვამდა ფეხს მი-
სვენ, კბილებს კრეჭდა, აიძრისებოდა და გაბრახებულად ფრუ-
ტუნებდა. ბავშვები გაოცებულნი შესცქეროდნენ ამ საზარელ
სურათს. როგორ გამოიცვალა ასე ჰატარა, სუსტი და ნახი
ოქრო; როგორ გახდა უცებ ასეთი ანჩხლი და მსუნავი.

თავისგან მხოლოდ კუდი-და დარჩა, მაგრამ ოქროს გა-
ღვიძებული მადა ვერ დააკმაყოფილა მისმა ჰაწია სხეულმა.
კატა აღელვებული დადიოდა და სუნავა ეოველ კუნჭულს,
კნაოდა, თითქოს რაღაც დაკარგა და სწუხსო.

მაგრამ ეს გაუძაძღრობა მძიმედ დაუჯდა ოქროს: მისმა
ნორჩმა კუჭმა ვერ მოინელა არა-ჩვეულებრივი მაგარი საჭმე-
ლი და თითქმის მოეღი დღე აუბა იყო. ბავშვებს თუმცა
ეცოდებოდათ, მაგრამ ის როგორღაც გამოიცვალა მათ თვალ-
ში: თითქოს წინანდელი ოქრო აღარ იყო, არ იყო ისე სუ-
სტი და უძლეო, როგორც წინეთ ეჩვენებოდათ.

კავიდა დრო. ბავშვების გონება სხვა საგანმა გაიტაცა.
ოქრო ისევ უუვარდათ, ეალერსებოდნენ, როცა წააწყდებოდნენ
სადმე, მაგრამ ხან-და-ხან ავიწყდებოდათ. არა-ერთხელ მომიე-
ბია და მოსწეურებია ოქროს, მაგრამ ბავშვები ხან სასეირნოდ
იუვნენ წასული, ხან ესოდნა თამაშობდნენ და არ ესმოდათ კა-
ტის ჩივილი, ხან რძის შენახვაც დაავიწყდებოდათ. მწვანე

ლენტიც კარგა ხანია აღარ უძძუენებდა კისერს; ცოტათი გზავდა, მუცელიც დაუწვრილდა.

ერთ საღამოს მშვიდრი ოქრო მოწვენილი იჯდა ოთახის ერთ კუთხულში. უცებ კარებში თავი შემოჭყო დიდმა მავმა კატამ, მოკრძალებით გადავლო თვალი ოთახს და, რა დარწმუნდა, იქ ადამიანები არ იყვნენ, დაიკნავლა რაღაც შეწუხებული, საცოდავი ხმით.

— ეს ვინაა კატა? ჩვენი ასე არ კნავის: რა უსიამოვნო ხმა აქვს, — სთქვა დედამ, რომელიც მეორე ოთახში იჯდა და რაღაცას სწერდა. კნავილი უცებ შეწედა და დედამ წერა განაგრძო. სულ სხვანაირად ეჩვენა კატის კნავილი ოქროს: მას თითქოს მოაგონდა რაღაც დავიწყებული... განა ასე არ უხმობდა მას მისი საუფარელი დედაც? ამ კნავილში მან იგრძნო დედობრივი მზრუნველობა, ეურობი სცქვიტა, კუდი შეათამაშა და სწრაფად მიაბურა ახალ-მოსულის.

ცოტა ხანს შემდეგ ნახევრად ბნელ ოთახში შემოსულა ბავშვებმა დაინახეს უცნობი მავი კატა, რომლის ბუბუს ხარბი ფრუტუნით მიჭკუროდა ჰატარა ოქრო. კატა-კი ალერსით ულოკავდა ზურგს; მაგრამ ამავე დროს კატამაც დაინახა ბავშვები. უცებ ისკუპა და გადახტა ფანჯარაში.

ბავშვები რამოდენიმე ხანს გაშტერებულნი შეჭკურებდნენ ერთმანეთს.

— ვინაა ეს კატა? საიდან მოვიდა? რა იცოდა, რომ ოქროს დედა არაა ჭეაჟს და ბუბუს ჭმევა უნდა? — გაკვირვებით ეკითხებოდნენ ისინი ერთმანეთს. ცოტა არ იყოს შერცხვარ კიდევ.

მაჟმა კატამ თითქოს მოაგონა მათი მოვალეობა, თითქოს უსაუფედურა: — არა გრცხუენიათ — საბრალლო ჰაწია კნუტი მშვიდრი კეპუთო?

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მედიის ცენტრი

ეს ამბავი დიდებსაც გაუკვირდამ და გადასწავლიტეს მოუწი-
ათ კეთილი კატა. ლოდინი დიდხანს არ დასჭირებიათ. მეო-
რე დილით ისევ გაისმა შეწუხებული კნავილი. ოქრო ამ
დროს თავის საუსმეს შეექცეოდა, მაგრამ სწრაფად მიატოვა
და ახლად შეძენილ დედის მკერდს ეცა. დიდმა კატამ-კი მის
საუსმეს დაუწეო ჯამა. ბავშვები ფრთხილად ძიკასლოდნენ და
შორი-ახლოს შეჩერდნენ. კატა შეწუხდა, გაქცევა დაბნირა, მა-
გრამ მისვდა, რომ ბავშვები არას ერზოდნენ და გაუბედავთ
განაგრძო ჯამა. ბავშვებმა შეამჩნიეს, რომ ის ძალიან მშვიდი
იყო და კიდევ მოუტანეს საჭმელი.

ამის შემდეგ შავი კატა მოდის უოჯულ დილა-საღამოს და
უძახის თავის შვილობილს. ისიც, გაიგონებს თუ არა სანა-
ტრელ ხმას, კუდს მღლა აიძვერს და გახარებული გაეშურება
ტბილი საუსმისაკენ. ბავშვებსაც უხარიათ დიდი კატის მოს-
ვლა და ეოჯულთვის ბლომად აჭმევენ. არაუინ იცის ვისია,
სად ცხოვრობს, რატომ აქვს ასეთი შეწუხებული თვალები,
რად გამოიფურება ასე გაუბედავად და შუღამ მზად არის გაი-
ქცეს. აქ მას არაუინ სდევნის, არაუინ უჯავრდება, ზირ-
იქით—ეველა აღერსით შესცქერის და ცდილობს ასიამოვნოს.

ოქრო დიდ ფუფუნებაშია. ბავშვებს აღარ ავიწყდებათ მი-
სი მოვლა. დედობილიც არ აკლებს ზრუნვას. ოქრო წამოი-
ზარდა, გასუქდა და თა-და-თან ღამაზდება. როცა ეზოში
სხვა თავის ტოლა ენუტებთან ერთად მხიარულად სტუ-
ნაობს და კუნტრუშობს, ბავშვები სიუპარულით შესცქე-
რიან და ამბობენ:—ნამდვილი ოქროაო.

მაგია.

რომელია ღამნაშავე.

გაფხულის შუა დღე გადასულია. მზე თავის სა-
ფხე ძალით უგზავნის მხურვალე სხივებს კარინ-
დებულ დედაბიწას. სის ფოთოლთ შრიალი შე-
წვეტილია; ნიაფსაც ხადღაც ჩრდილში დასძინე-
ბია, რათა, გამოფხიზლდეს საღამოს ქაშს და, თვითონ გამო-
ძინებულმა სხვას ძილი დაუფანტოს. ისმის ჭრიჭინების და
კაღიების გაბმული ჭრიჭინი.

სიჩუქება, და ხანდისხან ამ სიჩუქეს მუშების გამამხნევებე-
ლი მოძახილი თუ არღვევს. სოფლის ვენახების ორდობე-
ში ლექსოს და გოგიას მხიარულად მოუდით ბატები; ბავშვე-
ბი იცინიან.

ბატებს თავი აუღიათ, ეივინით გამწკრივებულან და ბლივით თავიანთ ახირებულ ჰატრონებს ემორჩილებიან, რომელთაც მოწოდელი შინდის წკვჭლები უჭირავთ და უთავაზებენ ბრალიანს და უბრალს.

ლექოსაც და გოგიასაც ჰურ-ეველი გამოუკრავთ ჩაბაღახებში და მხარზე გადაუკიდიათ, ეტუობათ—ბინდამდე სახლში აღარ დაბრუნდებიან.

— ბიჭო, გოგი! კატკატის ბუდიდან, გზის ჰირად რომაა, ბარტყები ამოუსხათ.

— მართლა, დასაფრენები იქნებიან კიდევაც; დიდი ხანია იმათი ხმა მესმის.

— ჰო, შენი გულისა; თითოში ორ კვერცხს მაინც მოკვებენ.

— ჩვენებიანთ ფეფემ მითხრა: ოღონდ კატკატის ბარტყი მომიფანე, და ოთხ კვერცხსაც მოკცე მო.

— უი, შენი გულისა!

შეითამაშა და შეიკუნტრუშა სისარულის ნიშნად ნასიამოვნებმა ლექსომ და თავისი კმაყოფილების ნიშნად ერთ ჩამორჩენილ ბატს სახრე უთავაზა სიცხისგან ძირ-ჩამოკრილ ფრთებში.

— ეს კია—ბუდე ქაცვზეა და როგორ ავიდეთ?—სთქვა გოგიამ, როცა ბუდე ახლო დანახა.

ბუდეს მართლა მალე მიუახლოვდნენ, ბატები ერთად მოაქჩენეს ჩრდილში, სადაც მსწრაფლ დაეყარნენ სისინით და დიდი სიამოვნებით დამორჩილდნენ თავიანთ ბატონ-ჰატრონებს.

გზის ჰირას, ღობის ძირში, ბორჯღლიან-ეკლიანი კაი მოწოდელი ქაცვი იდგა და ერთ ტლუდ წასულ ტოტზე მართლაც კატკატის ბუდე იყო.

— ჩემი მტერი ავიდეს ამისთანა ქაცვზე! იმაზე ასვლა თრი-

თინასაც-კი გაუჭირდება, არა თუ კაცს, ისეთი ეკლებითაა და-
 ლა ქაცვის სე შემოს-ღ-შეპორბლილი.

ჟერა ჰბედავდნენ ასულას; მაგრამ სუძრობა სომ არ
 იყო: თითო ბარტყში ოთხ კვერცხს აძლევდნენ და ოთხში-კი
 ოთხჯერ ოთხი იქნებოდა. ამდენ დაელის დაკარგვა-კი მათთვის
 დიდი სარალი იქნებოდა.

— მე ავალ: რაც იქნება იქნება!—მღივს გაბედა ბო-
 ლოს ლექსომ, მოსჭიდა ერთ ტოტს სელი და ძირი როგორც
 იყო მშვიდობით აიარა; როცა თავი შეჭყო ტოტებში, იცა-
 ხლე, მაშინ ეკადრა „ვაიმე დედას“ დამხეობა და მსწრაფლ ძირს
 ჩამოსტა. ღოუბში და უურში ეკალი შერჭობოდა, სისხლი წითელ
 ზოლად ჩამოუდიოდა ღოუხსე; ეს ვითომ არაფრად მიიჩნია
 და კიდევ იძახოდა—მაინც ავალო, მაგრამ ასულას-კი აგვი-
 ნებდა და ფიქრობდა იქნება გოგია ავიდესო, მაგრამ გოგია-
 ნაც აღარ უნდოდა, რომ ღოუა შესწითლებოდა ლექსონაჟით
 და მხოლოდ ქვეიდან შეჭურებდა; თითქოს რაღაც ეჭვიც შე-
 ეპართ: ბუდიდან ბარტყების ხმა არ ჩამოდიოდა, თუძცა დი-
 დი კაჭკაჭი შეიდან დაჭკაჭკაჭებდა.

— გამარჯვება, ბაღლებო, — გამოეხმაურა ბუდის ძტრებს
 ვილაც უცნობი; ეტეობოდა—მგზავრი იყო.

— გადღეგრძელა ღმერთმა! — უმასუნა ორთაჟემ.

მგზავრი დააცქერდა იმათ, რაღაცას თქმა უნდოდა მაგ-
 რამ-კი ჟერ ამბობდა.

— ეპაბლანში თუ ჰური გაქვთ, ცოტა მეც მიწილადეთ, —
 გაბედა ბოლოს.

— ი, ეს ტოტი დაკვიწიე, სადაც ბუდა გაკეთებული,
 და გაჭმევთ.

მგზავრმა ათვალ-ჩათვალა იერა ქაცვი; მიწევა ეძნელებოდა;
 მაგრამ ბოლოს, როგორც იყო, ტოტს სელი მოსჭიდა, თუძცა

გვლები ძლიერ წინააღმდეგობას უწევდნენ, გადმოწევა მძიმე მესმლო!

მაგრამ მესეთ ლექსოს და გოგიას გაკვირვებას: ბუდეში არა თუ ბარტყები, ერთი ბარტყის ნახსენაც-კი აღარ იყო.

გაკვირვებით გადახედეს ერთმანეთს.

— დაუფრენია.

წამოუარეს ბარტყს წასახსმელად. მკსავრი-კი უფერებდა, რასა სხადინ: დანაპირებს ასრულებენ თუ არაო.

— ბარტყები რომ არ იყო, რად უნდა მოგვცეთ, — უთხრა გოგიამ, თითქოს გაიგო მკსავრის გულის ნადებო.

— მართალია, რომ არ იყვნენ, — დასძინა ლექსომ.

მკსავრმა არა თქვა-რა და იქვე სის ჩრდილში დაწვა.

— ბიჭო, გოგი, რატომ არ ვაჭამეთ ზური? — უთხრა ლექსომ გოგიას; თითქოს სინდისის ქენჯნა იგრძნო.

— მაშა, იქნება როგორა შიოდა.

— ხომ დაგვიწია, და ჩვენც უნდა მიგვეცა.

— მოდი ახლა წაუღებ, — წამოიძახა გოგიამ და გამოტყესლა ქვემოთგენ, სადაც მკსავრი ეკულებოდა. საჩქაროდ მოვარდა ქაცვის ძირს, მაგრამ მკსავრი იქ აღარ იყო. მიათვალ-მოათვალდებურა იქაურობა, მაგრამ ამაოდ: მკსავრი არსადანა.

— წასულა, — გულ-დაწვევით სთქვა გოგიამ და დაედეგნა. ისევ, ლექსოს.

— მიეცა? — შეეკითხა ლექსო.

— არა; იქ აღარ იყო.

— ეს შენი ბრალია სულა, აი.

F494

— ჩემი-კი არა — შენია: შენ რომ არ გეთქვა — არ მოგცემთო, მე მანც მიუცემდი, — შიუგო გაჯაფრებით გოგამ.

— შენ რომ ჰირველად არ გეთქვა, არც მე ვიტყოდი — გოგია მართალია შეთქი, — უპასუხა არა-ნაკლებ გაჯაფრებულმა ლექსომ და გულ-მოსაფხანად ბატებს ერთი-ორი გაუტელაშუნა.

დღესაც არ იციან — რომელია დამნაშავე, და ხშირად კამათობენ: შენი ბრალია, ჩემი-კი არა-შენიაო.

6. კეცხოველი.

მე რ ც ხ ლ ე ზ ი.

აბრუნდნენ მერცხლები სამშობლო-
ში და მაშინვე შეუდგნენ თავიანთ
მარშანდელ ბუდის ძებნას. მაგრამ
ბუდე-კი არა, ის სახლიც-კი ვერ
იპოვეს, სადაც ჭერ-ქვეშ ბუდე ჭქონ-
დათ გაკეთებული.

— ჭიკ! — დაიჭიკჭიკა ერთმა მერცხალმა. — სად დაიკარგა
ვევლაფერი?

ნაცარა, ჩასუქებულმა ბელურამ, რომელიც იქვე მტვერში
ეურეუშალობდა, მაშინვე სცქვითა ეურები, გაიბერტუა ფრთე-
ბი და მერცხლებთან გაჩნდა.

— აგარაკი აღარ გახლავთ: უკვე დაიჭირეს ვევლა; დაი-
გვიანეთ, ბატონებო. მართალია ბევრი იყო, მაგრამ სულ
დაიბრუნეს... რაც აქ მოძიები და მერცხლები მოაფრინდა — რა
აუთავადებოდათ. და თქვენ რომ სახლს ეძებთ — ის-კი დაიწვა.

— რაღა ვქნათ ახლა, — დადონდნენ მერცხლები, — ახალი
ბუდე უნდა გავიკეთოთ, აი იმ სახლსე მოხერხებულია...

— მე, ბატონებო, შემძლია თქვენისთანა კარგ სახლს ჩე-
მი ბინა დაგიტოპოთ!.. ოჰ, მშვენიერი ბუდე გახლავთ!.. სამა-
გიეოროდ მთელი საფხელის განმავლობაში მე და ჩემი ცოლი
უნდა გვაზრჩინოთ, — სსვა არაფერია საჭირო, — უთხრა ბელურამ.

— სადაა შენი ბუდე?

— მობრძანდით, ბექო, საბძელთან-ეკავარ ქვეშ... აი, ინებებოდა ნახეთ!.. ბედურა მიფრინდა საბძელთან და უჩვენა ორ ეკავარს შუა ადგილი. მერცხლებმა ჰირი დაადგეს...

— ეს რა ბუდეა: უბრალო ხვრელია!

— მაშ თქვენ სასასლე გნებაჟდათ, — იწუინა ბედურამ. — იყო ისეთი ბუდეებიც, და აღარ გახლავთ: დაიჭირეს...

— არა, — სთქვა დაფიქრებით ერთმა მერცხალმა: ეს ჩვენ არ გამოგვადგება. მხოლოდ ერთი კარგი მოხერხებული ადგილი ვნახოთ ჭერ-ქვეშ, და ბუდეს ჩვენ თვითონ ვაგაპეთ თინითა და ნერწყვით.

— სწორედ თინითა და ნერწყვით, — კვერი დაჰგრა მერე მერცხალმაც.

ბედურამ გადისარხარა.

— არაფერიც არ გამოვა, — სთქვა მან. — ამას კარდა იქ კატაც დამრწის; ცაცხლიც შეიძლება გაუჩდეს სახლს; წვიმაც ჩამოატანს; ბავშვებიც კეთილს ხომ არ დაკავრიან.

მერცხლებმა უურადღება არ მიაქციეს ბედურას, ამოარხიეს კუთხე ერთი სახლის სასურავ ქვეშ და შეუდგნენ მუშაობას

II

ნამდვილი სელოვანნი გამოდგნენ მერცხლები ერთმანეთში არეულ თიხისა, სმელი ჰაწია ჩალის და ბალახის ნაფცქვე-
 ნისაგან მტკიცე ბუდის აკებაში. ბელურა, რადგანაც სხვა სა-
 ქმე არა ჰქონდა რა, უუერებდა იმათ და დასცინოდა.

— თიხისა და ნერწყვისაგან! — ხა, ხა, ხა, — კაი ბუდე-კი
 გამოვა!.. — ამბობდა ის, სახურავის ნაპირ-ნაპირ სტენაობდა
 და თანაც ბუდეში იცქირებოდა ..

— ნოტიო იქნება, ჭუჭყიანი!.. მე ნისკარტსაც-კი არ შე-
 ვოფდი ამისთანა ბუდეში. მერცხლებს-კი დამიხედეთ!..

მერცხლები უურადლებასაც-კი არ აქცევდნენ მის ლაპარაკს
 და განაგრძობდნენ მუშაობას. რამოდენიმე დღის შემდეგ სახუ-
 რავ ქვეშ უკვე ეკიდა დიდი, სრული, მექი ფერის, ბურთივით
 რგვალი, ლაძის ბუდე. ბუდეს ჰატარა, რგვალი შესასვლელი
 ჰქონდა. ბელურამ დაინახა, დაფიქრდა, კულ-მოდციენდ დაათვა-
 ლიერა და სთქვა:

— შესანედავად არა უძავს რა!.. აქ ცხოვრება შეიძლება... მა-
 გრამ საქმე ისაა — როგორია მიგნით!.. შეიძლება ვნახოთ?

— ინებეთ!.. მობრძანდით: ძალიან სასიამოვნო იქნება, —
 მიუგეს მხიარულად მერცხლებმა.

ბელურამ დაეძახა თავის ცოლს და ორივენი შემვრნენ ბუ-
 დეში.

— ბუდეს არა უძავს რა: სედაჟ — რა კარგად გაუმარ-
 თავთ, — წასწურულა ბელურამ ცოლს.

— ეს ნამდვილი ბუდეა: ჩვენ სვრელს როდი ჰქავს, — მიუ-
 გო ჩურჩულითვე ცოლმა, — ჩვენსაში წვიმაც ჩამოდის, ქარიც
 ქმუის...

— მოდი დავრჩეთ, აქ ვიცხოვროთ, — სთქვა ბელურამ.

— აბა, როგორ მოგეწონათ აქაურობა? — ჰკითხეს მერ-
 ცხლებმა.

თარგმანი
საქართველოს
ლიტერატურის
ინსტიტუტის

— იცით—ურიკო არ არის!— მიუგო ბელურამ ბუდეს:
— იმდენად კარგია, რომ აქედან არც-კი წავალ, ამ ბუ-
დეს თქვენ აღარ მოგცემ და თვითონ ვიცხოვრებ მიც.

— როგორ შეიძლება, — გაცდინენ მერცხლები.

— ისე, როგორც ხედავთ, — არ კავალთ ღ ეს იქნება. თქვენ
სხვა ბუდე გაიკეთეთ: რა დიდი საქმეა — თინითა და ნერწყვით,
თინითა და ნერწყვით; ხა — ხა — ხა! — გადისარხარ ბელურამ.

— ნეტავი, თუ მართლა ამბობ?..

— მართალს, მართალს მოგახსენებ, ჩემო კარგებო... ასე
რომ საომრადაც მხად ვარ ამისთანა ბუდისათვის.

III

მერცხლები აღშფოთებული იყვნენ. სამხინელი ჭეივილით
დასტრიალებდნენ თავს ბუდეს და ღელავდნენ. ბელურა-კი გ-
მოიჭიბა ვაჟბატონივით ბუდეში და უთხრა ცოლს:

— აბა, დედაცო, გაფრინდი ერთი ხელად ჩვენ ბუდეში,
მეაგროვე რაც რომ ბუდესი ღ ფუჩიანა და ჩქარა აქ მოიტა-
ნე, *ბუდეში დაფუინოთ, რომ რბილი საცხოვრებელი გექონდეს.

ცოლი გაფრინდა, თვითონ-კი დარჩა ბუდეში და მხად იყო
ყოველ წუთს შებრძოლებოდა, ვინც მის გამოგდებას შეეცდუ-
ბოდა, თანაც ცნობის მოუვარეობით გასცქეროდა. — რას იზა-
მენ ასლა ბუდის ზატონი მერცხლებიო.

მერცხლები-კი დაფრინავდნენ და გულსაკლავად ჭეიოდნენ,
თავიანთ შწუნარებას გამოსთქვამდნენ. ჩქარა მათთან მოგროვ-
და მთელი გუნდი მერცხლებისა. შეიქნა ერთი აღიბქოთი:
გაჭქინდათ ჟრიაშული, თითქოს რაღაცასე თათბირობდნენ. ბე-
ლურა-კი ხელა იცინოდა თავისთვის: თავისი ძალ-ღონის იმე-
დი ჭქინდა და არაფრის არ ეძინოდა.

ბოლოს ერთი მერცხალი მიფრინდა ბუდესთან ღ დაუგვირა:

— მაშ არ წახვალ შენი ნებით, ავაზაკო?

— არ გავალ, და არც ავაზაკი გახლავარ! მე სწორედ ნამდვილი ბელურა გახლავარ,—აი ვინ ვარ!—მიუგო უკმესად ბელურამ.

— აბა, ნახავ რაც მოგივა.

— კარგი, ვიცით!—ჩაისითსითა ბელურამ,—არ გვეძინია. მხდალი არ გახლავართ. და მანც რას გვინამთ ნეტავი!

ამ დროს მიფრინდა ერთი მერცხალი რგავლ ბუდის—შესასვლელთან; ნისკარტში თხელი თისა ეჭირა და—ტყან!—ჩააგრა ეს თისა ბუდის შესასვლელს. მას მიჰყვა მეორე, და იმხანც ჩააგრა თისა,—შემდეგ შესაშე, მეოთხე და მთელი გუნდი ერთი მეორესე მიდიოდა და აკრავდა ნისკარტით თისას, ბელურამ ვერც-კი მოასწრო მოსაზრება, რომ ბუდის კარები სრულიად ამოგლისეს თისით და ბუდე შიგნით სამუდამსავე დაბნელდა.

ბელურას შეეძინდა; უნდოდა გამოეჩერია ამოღესილი ადგილი, უცა ნისკარტით, მაგრამ ნისკარტი ჩაეყლა წებოიან თისაში.

— ვაი, ვაი, ვაი!..—დაიწრინა მან.—ღმერთო მოწყალეო!.. რას მიპირებენ ეს ავაზაკები: ასე სომ დავიდრწობი.

მერცხლების ქაღურტული ერუჯ მოისმოდა, თითქოს სადღაც შორიდან ისმისო. ბელურამ დაუვირა;—მისი ხმაც გაიშმა ერუდ; სული ესუთებოდა: სიმწარის ოფლს ასხამდა.

— მშებო, ჩემო კარგებო!.. თქვე ავაზაკებო, მაგკუდიანებო! დაიდრიალა მან მწარედ,—შეიძლება ასე ცოცხალი ბელურა გამოადრწოთ.

— რაო, შე აუ-გულო: კარგი, სამოფია ბუდეში?—გახმასოდნენ მერცხლები.

— ჰეი, თქვენ გესმით, გამოჩინეთ ახლავე თისა! გამო-მიშვით აქედან, მერცხლებო, მშვენებო, საუჯარლებო!..

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მეცნიერებათა
აკადემია

მერცხლის მთელმა გუნდმა ერთხმად ეიყინით გასცა ზახუნი

— აჰა, შენ აფასავო: კიდევ წაართმევ სხვას ბუდე?

— არა, არა!.. ახლავე გაგეცლებით!.. გამოჩინეთ კარუ-
ბი, სუნთქვა მიძელებდა, სული მიწუსს!—ევიროდა გიჟივით
ბელურა.

მერცხლებმა დასცეს ეიყინა, აჭიკჭიკდნენ, დაფაცურდნენ
და შეუდგნენ ამოგლეხილ ბუდეში შესასვლელის გამოჩინებას.

ბელურას ციებიანსავით აცახცახებდა. თვალები შიშისა-
გან ანთებოდა, საშინლად აბურბურნილიყო და მძიმედ ქშინაუ-
და; სრულიად სველი და ტალახიანი გამოძვრა ის ბუდიდან
და ქვასავით გადმოვარდა ძირს ბუჩქებში.

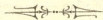
მერცხლები-კი სევით მსიარული ჭიკჭიკით ულოცადნენ
ერთმანეთს გამბრჯუებას...

6 6.

მე-13 №-ში მოთავსებულ რეზიუმის აღწერა:

აქი შეილი დედ-მამის შავინებელია

„ნაკადული“-ს რედაქციაში

და

წერაკითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში იუიდება
შემდეგი წიგნები:

- 1) **ტომის თავგადასავალი**, — თბზ. მარკ ტვენისა, თარგმ.
გრ. ყიფშიძისა, ფასი 50 კ.
- 2) **რას გვიამბობს ოთახი**, — თბზ. ავენარიუსისა, თარგმ.
გ. ჯაფარიძისა, ფასი 20 კ.
- 3) **დასურათებული ასაწყობი ანბანი**, — ფასი . . . 1 მ. 20 კ.
- 4) **სკრუჯი და მარლერი**, — საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ
დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი . . . 25 კ.
- 5) **დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები** პ. ჟ. ან-
დერსენისა, ერ. სეტ. ტომპსონისა, გ. ინსაინისა
და რ. კიპლინგისა, ფასი 30 კ.
- 6) **ბავშვობა და სიყრმე**, — მოთხრობა ლევ. ტოლსტო-
ისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 60 კ.
- 7) **ორი მხატვარი**, — თარგმანი დ. ავალიანისა, ფასი . . 15 კ.
- 8) **სამშობლო ბუნების სარკე**, დასურათებული საყმა-
წვილო მოთხრობები, — ივანე ელიაშვილისა, ფასი. . . 30 კ.
- 9) **შობა**, მოთხრობა გურიის ცხოვრებიდან, — ნინო ნა-
კაშიძისა, ფასი 5 კ.
- 10) **ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი — ეგონიტი**,
ორი მოთხრობა ოსკარ უილდისა, თარგმ. ივ.
მაჭავარიანისა, ფასი 5 კ.
- 11) **დათო**, — ირ. ევდოშვილისა, დიდების მაძიებელი,
თარგმ. ალ. შანშიაშვილისა, ფასი 5 კ.
- 12) **მოთხრობები**, — ლაგერლევისა და სხვა უცხო მწერ-
ლებისა 5 კ.
- 13) **ივანე-არაქნი**, — 125 დასურათებული, პატარა მო-
თხრობა, ავტორის სურათით, ალ. შირიანაშვილი-
სა, ფასი. 75 კ.
- 14) **ბიძია თომას ქოხი**, — რომანი ბიჩერ-სტოუზის ზანგ-
თა განთავისუფლების დროისა, სურათებითა და
ბიოგრაფიით, თარგმანი შ. კლიშიაშვილისა . . 1 მ. 25 კ.

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“-ზე

◆ წელიწადი მიათი ◆

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით;

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12** წიგნი „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

36 სურათს ნაკადულის I-ლ გვერდზე.

საჩუქრად 1914 წ. ორივე გამოცემის წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემა წიგნი: „მიწის ძვრა და ცეცხლის მფრქვეველი მთები“ (მრავალი სურათებით) გიორგი ანთელიძისა.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მ. ნახევარ წლით—3 მან., ცალკე-ცალკე მცირე წლოვანთათვის **24** წიგნი—3 მან., მოზრდილთათვის **12** წიგნი—3 მან. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

საზღვარ გარედ: ერთი წლით 7 მ. ნახევარი წლით 4 მ.

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ.

ხელის მოწერა შეიძლება

ტფილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накаду-ли“, Головинский пр. № 8, შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან № 2, და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა. **ქუთაისში** — ისიდორე კეციაშვილთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან.

სამტრედიისში — ვლ. ნაცვალაძესთან. — **შოთში** — თეოფილე კანდელაკთან. **ბათუმში** — კნ. სოფიო ნაკაშიძესთან, ტროფიმ ინსასარიშვილთან ფოსტაში, და ანასტასია ლომინაძესთან. **ოზურგეთში** — ღ. ლანჩხუთში — ლეო. იშნაძესთან. **თელავში** — ვასო პაატაშვილთან. **ახალციხეში** — კონსტანტინე გვარამაძესთან. **ბაქოში** — ვასილ აბელედიანთან, ნინო გელაშვილთან და ივანე ელიაშვილთან. **გორში** — ნინო ლომოურთან და ქეთევან ჯავახიშვილთან. **სოხუმიში** — კნ. მარიამ ანჩაბაძესთან. **კიათურაში** — ივანე გომელაურთან. **განჯაში** — ბ. ამბოქაძესთან. **ერევანში** — კ. ოდიშარიასთან. **სიღნაღში** — ნ. ახმეტელაშვილთან. **ყარსში** — ივ. საათაშვილთან. **ალექსანდროპოლში** — ს. შატ. ბერაშვილთან. **ნახიჩევანში** — სამსონ მარჯანიშვილთან. **ხონში** — მ. ი. ჭავჭავაძესთან. **ჩაქაში** — მასწავლებ. ილია გოგიაშთან

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.